② GAZETA KRAKOWSKA

Nro 99

W Niedzielę Dnia 10 Grudnia 1809.

JW. Ordynat Zamoyski, prezes Rządu centralnego Galicyi, przybył w tym tygodniu do naszego miasta.

JW. Horodyski, Referendarz Cywilno-Woyskowy do interessow rządu Galicyi, zapowiedziawszy nadzwyczayne posiedzenie Radzie Szkoły Główney Krakowskiey, w d. 5 m. i r. b. toż posiedzenie otworzył, na którem urządzenie JO. Xcia Jmci Poniatowskiego, Naczelnego Wodza woysk Polskich i Galicyysko-Francuzkich &c. tyczące się tey szkoły, złożył i do zachowania podał. Miłą zapewne będzie rzeczą dla Publiczności wiedzieć, iak Wódz, który dzielnością oręża Polskiego oswobodził te kraie, daie pomoc naukom i podnosi z upadku te naydawnieyszą szkołę, która przeszło od pół czwarta wieku dostarczała szkołom innym światłych Nauczycieli, a oyczyznie naszey formowała dobrych urzędnikow i obywateli.

JW. Minister skarbu Węgliński, zabawiwszy kilka dni w mieście naszem, udał się w przeszłą niedzielę na powrot do Warszawy.

Z Warszawy d. 2. Grudnia.

Z naywyższego rozkazu woyskowego, rozchodzą się iuż woyska Xięstwa Warszawskiego i Galicyysko-Francuzkie w rożne strony na załogi i leże zimowe. Woysko, maiące nać na załodze w Warszawie i twierdzy Pragskiey, składać się będzie:

Z Pułku 2go i 8go piechoty Xstwa War:

Z Pułku 5go Galicyysko-Franc: piechoty dowodztwa Xcia Czartoryskiego; z pułku jazdy kiryssierow dowodztwa Pułkownika Małachowskiego; z artyleryi pieszey i korpusu weteranow i inwalidow, tudzież iednego szwadronu pułku 5go jazdy X. W.

Pułk 5ty Gali: Fr. Xcia Czartoryskiego i pułk kiryssierow przybędą do Warszawy d. 4 b. m.

W dniu zaś 18 b. m. następuiące pułki zebrawszy się w okolicach Warszawy, to iest pułk 2gi piechoty X. W. pułk 8my piechoty X. W. pułk 6ty jazdy X. W. razem weydą do stolicy tuteyszey.

Woysko Sprzymierzone. — W kwaterze główney w Krakowie d. 23 Listopada 1809.

SZTAB JENERALNY.

ROZKAZ DZIENNY.

JO. Xiążę Wodz Naczelny uwiadomia woyska, że siłą piechotę i jezdę, pod dowodztwem iego zostaiące, podzielił na dwie

dywizye, iak następnie:

DYWIZYA PIERWSZA.

JW. Jenerał Dywizyi Zaiączek.
Pułkownik Szef Sztabu Kosiński,

Brygada 1wsza. Jenerał Sokolnicki.

Korpusy:

Pułk 3ci piechoty X. W. Pułkownik Żołtowski.
Batt. 3ci Pty Pułku 10 X. W.) Pułkownik
Batt. 3ci Pty Pułku 11 X. W.) Downarowicz.
Pułk 4ty jazdy G. F. Pułk: Adam Potocki.
Pułk 5ty — — — Rzyszczewski.
Pułk 1wszy Huzarow Pułkownik Tolinski.

Brygada 2ga. Jenerał Aksamitowski.

Korpusy:

Pułk 2gi jazdy X. W. Pułkownik Tyszkiewicz.
Pułk 2gi Huzarow, Pułkownik Uminski.

Brygada 3cia. Jenerał Niemoiewski.

Korpusy:

Pułk 4ty piechoty G. F. Pułkownik Kęszycki.
Pułk 1szy jazdy X. W. Pułk. Przebendowski.

Brygada 4ta. Jenerał Hauke.

Korpusy:

Pułk 1wszy piech. G. F Pułkownik Schneyder.
Pułk 1wszy jazdy G F. Pułkownik Zawadzki.

Brygada 5ta. Jenerał Biegański.

Korpusy:

Pułk 12ty piech: X. W. Pułk. Weisenhof.
Pułk 3ci piech. G. F. Pułkownik Miaskowski.
Pułk 3ci jazdy X. W. Pułkownik Łączyński.

DYWIZYA DRUGA.

JW. Jenerał Dywizyi Dąbrowski.
Pułkownik Szef Sztabu Cedrowski.

Brygada 1wsza. Jenerał Kamieniecki.

Korpusy:

Pułk 2gi piech. X. W. Pułkownik St. Potocki.
Pułk 8my — — — Stuart.
Pułk 6ty piech. G. F Pułkownik Hornowski.
Pułk kiryssierow, Pułkownik Małachowski.
Korpus Weteranow i Inwalidow.

Brygada 2ga. Jenerał Woyczyński.

Korpusy:

Pułk 6ty jazdy X. W. Pułk. Dziewanowski.
Batt. 3ci piechoty Pułku 2go G. F. — —

Brygada 3cia, Jenerał Krasiński.

Korpusy:

Batallion 3ci Pułku 5go piechoty X. W.
Pułk 6ty piech. X. W. Pułkownik Sierawski.
Dwa Bat. Puł: 2go pie. G.F. Pułk. Siemianowski.
Pułk 5ty piech. G. F. Pułk. Xżę Czartoryski.
Pułk 5ty jazdy X. W. Pułkownik Turno.

Brygada 4ta. Jenerał Piotrowski.

Korpusy:

Pułk 1wszy piech. X. W. Pułk. Małachowski.
Pułk 3ci jazdy G. F. Pułk. Przyszychowski.

Brygada 5ta. Jenerał Kamiński.

Korpusy:

Pułk 2gi jazdy G. F. Pułkownik Rozwadowski.
Pułk 6ty — — — Trzecieski.
Pułk 7my — — — Tarnowski.

SZTAB GŁOWNY.

Jenerał Brygady Szef Sztabu głównego Fiszer. — Pułkownik Pod Szef Sztabu głównego Rautenstrauch. — Pułkownicy Nowicki, Cichocki, Krukowiecki i Szymlański. — Podpułkownik Kamiński. — Kapitan Wierzbołowicz. — Porucznicy Langert, Lewiński, Finke. — Podporucznicy Zaiączkowski, Belke, Tupalski.

Dopóki nie przybędą do dywizyi 1szey Jenerał dywizyi Zaiączek i Jenerał brygady Aksamitowski, następuiące robią się odmiany. W kommendzie dywizyi tey P. Jenerał Sokolnicki kommenderować będzie swoią brygadą 1szą i do niego należeć będzie brygada 4ta Jenerała Hauke; znayduiące się obiedwie na prawym brzegu Wisły, i od nich razem odsyłać ma raporta do sztabu głównego. — Kwatera Jenerała Sokolnickiego w Lublinie.

Jenerał Niemoiewski kommenderować bę-

dzie brygadą 2gą na mieysce Jenerała Axamitowskiego i przeniesie się do Radomia; do niego odsyłać będą rapporta Jenerał Biegański, kommenderuiący brygadą 5tą, i Pułkownik Przebendowski, kommenderuiący brygadą 3cią, na mieysce Jenerała Niemoiewskiego.

Jenerał Niemoiewski od tych trzech brygad, znayduiących się na lewym brzegu Wisły, rapporta razem odsyłać będzie do Sztabu głównego.

Jenerał Brygady Szef Sztabu głównego
(Podp.) *Fiszer.*

Zgodno z oryginałem: w Warszawie d. 28 Listopada 1809. Kapitan zastępuiący Szefa Sztabu Gubernialnego.

Wilkoszewski.

W dziele dość rzadkim pod tytułem: *de Bello Belgico*, przez sławnego Teologii Doktora Gotlieba Schlaffenbergiusa w Amsterdamie roku 1649 wydanym, czytamy następuiącą odezwę do woyska, po zawartym pokoiu, przez Naczelnego wodza Ziednoczonych prowincyi ogłoszoną:

Współżołnierze Obywatele! Po długiey i krwawey woynie, otrzymały nakoniec Ziednoczone prowincye wydarte sobie swobody i niepodległość. Po Bogu winniśmy do rodzieystwo to sprzymierzeńcowi naszemu potężnemu Monarsze Francyi, winniśmy ie o żołnierze! waszey wytrwałości i odwadze. Tyle przez woysko poniesionych trudow; tyle uczynionych przez kray nasz wysileń, uwieńcza szczęśliwy i chwalebny pokoy, powraca dawne Belgom krainy, prawa, rząd. Żołnierze! ieżeli w czasie pożaru i okropności woyny przytłumieni bydź wam powinny nierozdzielne w sercach Belgow obowiązki żołnierza i obywatela, ileż po ukończonych walkach macie dziśiay powodow, by ta luba oyczyzna nasza, którąście orężem oswobodzili, dziś nieuchronnemi często woyny klęskami spustoszona i z wszystkiego wyzuta, waszą ludzkością, obywatelstwem i karnością odżyła i zakwitła. Hollendrzy! urodziliśmy się obywatelami, staliśmy się żołnierzami, oyczyzna iest naszą matką, ale nie iest nas tylko samych własnością, ieżeli wyssiemy ostatnią kroplę pokarmu iey, czymże nas żywić będzie? Zaszły srogie nadużycia, którym w czasie woyny ciężko było poradzić; znam iażywe, lecz w gruncie dobre serca Hollendrow; nie ieden co w uniesieniu wykroczył, dziś ostygłszy wstydzi się i żałuie; dziś więc, gdy pokoy powraca rzeczy do klub sprawiedliwości i porządku, z daney mi przez Stany Ziednoczone władzy zapowiadam wam, o dzielne rycerstwo moie! że każde wykroczenie tem surowiey karane będzie, im przez wyższego w randze popełnione. Od starszych bowiem nie przykład nieufności, ucisku i gwałtow, lecz wzor cnot wszystkich dawany bydź powinien.

Stany Ziednoczone wdzięczne za wasze usługi, w was pokładaiąc swoię obronę, swoie nadzieie i chlubę, zaręczaią, że wy pierwszym będziecie pieczołowitości ich celem, że ten kray nasz zniszczony przez woynę, bez żadnego od lat tylu bendiu, ostatni swoy grosz, wszystkie roloika zapasy i zbiory na was iak iuż wylewał, tak wylewać będzie; że przed inszemi obywatelami, wy macie otwarte drogi do ozdob, zaszczytow, promocyi i nagrod, gdy więc oyczyzna ta wszystko dla was czyniła, i czynić nie przestanie, wy, choć pod różną odzieżą, iedney atoli oyczyzny synowie, pomyślność i dobro iey, nieoddzielne z pomyślnością i dobrem waszem, maiąc zawsze na oku, rozporządzenia, które też Stany czynia przezemnie, uznacie za sprawiedliwe i słuszne, i do nich stosować się będziecie, a nayprzod:

)2(

1) Gdy zwierzchności kraiowa i władza mnie powierzona, dość reza wam wszystkie potrzeby, żaden więc z woyskowych nic bez nakazow rządowych gwałtem od obywatela brać nie powinien, cóż dopiero łżyć go, bić i bezbronnego kaleczyć? Występek taki w zwierzchnich dobrze wychowanych, i urodzonych, szlachetnie myślących mieysca mieć nie może; lecz gdyby się przytrafiło w żołnierzu napoiem zachmielonym, officerowie ukarzą go podług artykułow woyskowych, nauczać będą podkommendnych, że krzywdzić tych obywateli, którzy ich odziewaią, karmią i opłacaią, iest bardzo nie pięknie; że bitwy takowe są tylko burdami, nie zaś odwagą, i że żołnierz oręża swego na nieprzyiaciela tylko dobywać powinien.

2) Dla pośpiechu w expedycyach, i kommunikacyi między korpusami, ustanowione były w czasie woyny stacye nadzwyczayne, czyli stoiki z koni obywatelskich, i w tem gorszące weisnęły się nadużycia; często woyskowi maiąc sobie dane palety na koni cztery, brali ich dziesięć; często bez paletow nawet dla własnych interessow latali z Amsterdamu do Arnheim, z Bredy do Harlem i t. d. niszcząc wieśniakow, odrywaiąc konie od uprawy tey roli, która dla nichże samych zboże, siano, owies, sztukę mięsa tak obficie dostarcza. Zeby więc zachować rolnictwo od ostatniego upadku, podobne stoiki znoszą się i iak nayszurowiey zakazuią.

3) W czasie powszechney obrony, gdy pułki liniiowe wyciągnęły w pole, obywatele zastąpili po miastach ich powinności; że te były i liczne i częste, stały się niezmierną dla mieszkańcow uciążliwością do tego kresu, że wielu potrzebnych rzemieślnikow, zwłaszcza w Amsterdamie i miastach rękodzielnych uchodzić musiało za granicę, zaludniaiąc obce kraie, niosąc do Flandryi i Niemiec przemysł swoy i prace; dziś, gdy pokoy zwraca rzeczy do dawnego trybu, chcąc obywatelom miast przynieść ulgę, chcemy, by warty i powinności garnizonowe przez woysko liniiowe odbywanemi bywały. Gwardye atoli narodowe zachowuiemy w ich komplecie i ćwiczeniu; chcemy by w niedzielę odbywały woyskowe parady i pomnieysze trzymały warty.

4) Zagęszczenie kommendantow placu po naymnieyszych nawet miasteczkach, gdy dało powod do wielu skarg i zażaleń, iuż to przez tamowanie handlu, wyciąganie opłat od kupcow, i przywożoney nawet żywności, iuż przez rozmaite rekwizycye, Stany Ziednoczone chcące w tem przynieść obywatelom ulgę, takowych kommendantow placu, iako w czasie zwłaszcza pokoiu niepotrzebnych znoszą; miasta zaś, które ich nieodbicie potrzebuią, oznaczą się poźniey z przepisem, co się tym kommendantom należy, a czego brać i wymagać nie powinni.

5) Jeszcze mi was, o naymilsi towarzysze! upomnieć przychodzi imieniem dobra publicznego, ażebyście w zaymowaniu kwater po miastach wybrydnemi i uciążliwemi nie byli. Nie iest wam tayno, że długi pobyt woysk licznych, tychże kosztem obywatelskim przemieszkiwanie, opalanie, oświecanie, przednieysze miasta Stanow Ziednoczonych do ostatniey przyprowadziły ruiny: że Roterdam, Harlem, Delft, a osobliwie Amsterdam, upadaią widocznie; że nietylko nikt nowych nie stawia domow, ale i stare nie reparuią się i walą. Nie ma do tego obywatel ochoty, kiedy wie, że ani stawiać, ani reparowac nie będzie dla siebie. Często dom ieden całym iest właściciela maiątkiem, i utrzymaniem do życia. Jeżeli całe pierwsze piętro będzie musiał woyskowemu oddać darmo, opalać kilkanaście piecow i

kominow, świecąc darmo instra iego, zważcie zami, że nietylko cały dochod iego odbiera się, ale nowe na opał i światło narzucaią się wydatki. Rzeczą iest aż nadto słuszną, żebyście mieli wygodę, lecz nie iest rzeczą potrzebną, ażebyście zbytkowali. Przodkowie nasi poczciwi Hollendrzy, w skromnych mieściii się komnatach, a przecież bili się rownie odważnie, iak i wy; przeto o naymilsi towarzysze moi! nim stanie urządzenie, nim się wyźnaczy wam płaca na kwatery, dogadzaiąc wygodzie, powściągniycie się od niepotrzebnych zbytkow, mieycie litość i wzgląd na współbraci iedneyże oyczyzny waszey. Wyznaczone iuż są po każdem mieście dla garnizonu kwatery; woyskowi przybywaiący nie za ordynansem, nie w potrzebach pułkowych, ale w własnych, nie będą mieć prawa ani do kwater, ani do racyy żywności.

Takie są szczególnieysze uciążliwości, względem których zleciły mi ziednoczone stany uczynić rozrządzenia i upomnieć was; zaklinam was na miłość dobra publicznego, na względy, któreście winni tylą klęskami wycieńczonemu kraiowi naszemu, chcieycie się do przepisow moich stosować. Jeżeli pamięć dowodztwa moiego, ieżeli tyle trudow i niebezpieczeństw wspólnie wytrzymanych z wami, iest u was w cenie iakiey, sprawcie, by kray ani na was narzekał, ani mnie obwiniał. Niech was Pracsey błogosławi, iak szlachetnych obrońcow, i iedyną na przyszłość nadzieię.

Wy zaś spokoyni kraiu mieszkańcy, puśćcie w niepamięć uciążliwości i urazy, których eście doznali. — Wiele iest sprawiedliwych narzekań wszych, lecz są może niektóre i przesadzone; są ponoszenia, które stan woyny nieuchronnemi czyni; niech otrzymany chwalebny pokoy, odzyskane własności leczą wszystkie zranienia wasze; daruycie wykroczeniu tych, którzy dla was trawili noc bezsenne, ponosili kalectwa, łożyli życie. Miło wam iest widzieć powracaiące zwycięzkie pułki wasze, miło widzieć te chorągwie, te na nich unoszące się w powietrzach Lwy Belgow dawnych; w nich to oyczyzny naszey nadzieia, i wsparcie; nie żałuycie dla nich maiątkow, a powinnością będzie i rządu i wodzow; by ofiary wasze na pożytek, obronę i chwałę, nie zaś na ucisk na wasze wyniszczenie obracanemi były. Wspomniycie na hasło Belgow *Concordia res parvæ crescunt.* Niech zgoda, ufność, wzaiemny szacunek łączą nas wszystkich! Niech obywatel w żołnierzu, żołnierz w obywatelu nie widzi iak brata; a strzegąc się wszelkich przewodzeń, nie maiąc przed oczyma iak dobro oyczyzny, iey się cały poświęca. Tym tylko sposobem zapewnić możem oyczyznie naszey byt szczęśliwy i trwały. — Dan w główney kwaterze pod Bredą roku 1648 d. 28 Grudnia.

Wilhelm Xżę Oranii, Naczelny dowodzca woysk Ziednoczonych stanow.

Z Paryża d. 20. Listopada.

Nowy ambassador Austryacki, Xżę Karol Schwarzenberg, przybył do naszey stolicy.

D. 18 zaszczycił Cesarz obecnością swoią teatr François, gdzie był znayżywszemi okrzykami przyięty.

Po zawartym pokoiu z Austryą przeieżdzaią codziennie przez Nacey kupcy Rossyyscy, Sascy, Prusey i Austryaccy, udaiąc się do Paryża i celnieyszych miast handlowych Francuzkich.

Sprawuiący nasze interessa w Konstantynopolu, P. Latour-Maubourg, bawi tam ciągle. Pogłoskę o iego powrocie do Paryża rozgłosił ieden Francuz, któremu on oddał listy do Paryża.

Przybył tu jeneralny konsul Rossyyski, P. Łabinski.

D. 12 przeiechał Jenerał Bruce przez Metz. Onegday ogląd i J. C. K. Mość rozmaite roboty w Paryżu, a mianowicie około Luwru. J. C. K. M. chodził bez orszaku i bez orderow.

P. Cochelet, audytor rady stanu, mianowany został intendentem hrabstwa Goryeyi, które należeć będzie do Jliryyskich prowincyy.

Marszałek Soult iest teraz majorem jenerałem woysk w Hiszpanii, a Marszałek Jourdan, który dotychczas sprawował ten urząd, powraca do Paryża.

Xżę Neufszatelski i Wagramski, i Xżę Riwoli, Marszałek Massena, przybyli do Paryża.

W Jliryyskich prowincyach, ma bydź iak mowią, jeneralny rządca postanowiony.

Pod czas ostatniey audyencyi, rzekł Cesarz do W. Mistrza szkoły główney, Hrabiego Fontanes, iż ta nazywać się zawsze może iego nayftarszą corką.

P. Roederer, audytor rady stanu, prefekt departamentu Trasimone w Spolecie, zaślubił sobie d. 6 corkę Jenerała dywizyi Berthiera.

Radca stanu Dauchy, jeneralny intendent skarbowy Jliryyskich prowincyy przybył do Laibachu, gdzie zapewne mieszkać będzie.

Adjutant dowodzcy Meryage, dowodzca dawniey w Wiedniu, mianowany został baronem państwa.

We czwartek odprawiła się u dworu rada stanu, na którey Cesarz prezydował i Król Westfalski był przytomny. Członki rady stanu powitały Króla Saskiego.

Już nie ma więcey kościoła, klasztoru i wieży Templaryuszow w Paryżu, zbudowanych w roku 1200; na ich mieyscu będzie rynek.

Monitor wczorayszy zawiera co następuie:

"Girona przedłużyła z uporem, iaki tylko fanatyzm poddać może, bronę swoię, poki nasze batterye osypane nie zostały, dla zrobienia wyłomu. Teraz atoli spodziewać się należy, iż zachodzące ieszcze trudności łatwo przezwyciężone zostaną, i za kilka dni woyska nasze wnidą do miasta, gdzie panuie już wielki niedostatek żywności. Ta iedna okoliczność powinna była większą część mieszkańcow nakłonić do umiarkowańszych uczuciow i nie dopuszczenia rzeczy do ostateczności. Jak też chętnie chciano to nieszczęśliwe miasto ochronić od powszechnego szturmu, i tym końcem coraz bardziey go ściskano, gdy Jenenerał Blake postanowił z rokoszanami Katalońskiemi dostawić mu żywności. Nie będąc w stanie stoczenia bitwy, przez którą Gironę mogłby był oswobodzić, użył podstępu, i udało mu się nakoniec dopiąć swoiego celu — Jenerał St. Cyr dowodził korpusem, zasłaniaiącym oblężenie, i d. 30 Sierpnia była iego dywizya pod Jenerałem Souham od Brunella attakowana. Gdy odparty ten attak wsparcy był świeżemi woyskami, wnosił zatem, iż nieprzyiaciel zamyśla stoczyć bitwę. Z tego względu ściągnął do siebie wszystkie woyska, a nawet oblegaiący korpus, nie zostawiwszy iak tylko potrzebne woyska do zasłonienia robot i Jenerał Verdier stanął w linii z iego woyskami. Tymczasem 4000 nieprzyiacielskiey piechoty i 500 konniey pod dowodztwem Jenerała Garcia-Conde udały się z 1000 czyli 1500 obładowanych mułow ku twierdzy, a niezaczepiwszy w swey drodze, i kiedy tylko słaby odpor od małego oddziału woysk Neapolitańskich z dywizyi Jenerała Lecchi, łatwo im było wprowadzić swoy konwoy do twierdzy, przez co zmocniona tym sposobem nie tylko

ludem, ammunicyą, ale i żywnością załoga, łatwo się może opierać przeciw osłabionem przez choroby i niedostatek w wyniszczonym kraiu woyskom. — W krotce potem żądał Jenerał Gouvion St. Cyr, który uczuć musiał przykra swoie położenie z powodu korzyści, które nieprzyiaciel przez fałszywy swoy obrot otrzymał, oddalenia swego, którego nawet skołatane iego zdrowie wymagało. Xięże Conegliano (Marszałek Augereau) obiął po nim dowodztwo 7go korpusu, który niezego zapewne nie opuści, dla naprawienia w krotce rzeczy. — Jenerał Blake rozłożył się na wzgorkach Brunela. Xięże Conegliano postanowił uderzyć na niego d. 29 Październka; lecz Blake zwinął swoy oboz d. 28 w nocy i stanął na wzgorkach St. Coloma i St. Ilazia. Jenerał Souham odebrał potem zlecenie uderzenia na niego w tem stanowisku. Oto iest rapport, który zdał Xięciu Conegliano o tey rozprawie:

W obozie poniżey Bascano d. 1 Listopada.

Z rozkazu JW Pana wyruszyłem dzisiay o godzinie 4 z rana z 8 batalionami i 3 szwadronami, dla uderzenia na nieprzyiacielską dywizyą z 8000 piechoty i 400 jazdy od korpusu Blake, z samych Walonow, Szwaycarow lub granadyerow złożoną. Znalazłem nieprzyiaciela w St. Coloma, gdzie wszystkie domy opatrzył bronią. Rozkazałem Pułkownikowi Espart przeprawić się z batalionem 42go regimentu za rzekę między Rien de Renas i nieprzyiacielskim stanowiskiem, dla zaskoczenia nieprzyiacielowi z prawego skrzydła i dostania się na wzgorki, gdy tymczasem 3ci batalion tegoż regimentu i 4ty trzeciego regimentu lekkiego zachodziły lewemu iego skrzydłu. Jenerał Dumoulin miał zlecenie opanować bagnetem St. Coloma, do czego miał 3 bataliony 1go lekkiego regimentu i 3 szwadrony dragonii w posiłku. Wszystkie te rozkazy dobrze wykonane były i po 13 godzinnym ręczney broni żywym ogniu został nieprzyiaciel z wszystkich mieysc wyparty i w zupełny nieład wprowadzony. Ocalenie swoie winien tylko skałom, do których uciekał. Cały iego oboz został spalony, bagaże zebrane, wraz z 100 końmi iego jazdy. Jeńcow zabraliśmy 300 pomiędzy któremi 3 podpułkownikow. Krótko mowiąc utracił przeszło 2000 ludzi w zabitych i ranionych i cofnął się w naywiększym nieładzie ku St. Hilary, gdzie znayduie się reszta korpusu Blake. Waleczność woyska wyższa iest nad wszystkie pochwały, &c.

Souham.

Cesarz polował wczoray z Królem Saskim w lasku Wersalskim, i Król przeieżdzaiąc około obu Trianon dziwił się ich wspaniałości.

— *Dnia* 21. — Marszałek Jourdan powrócił z Hisspanii do swoiey wsi przy Fontainebleau.

Pułkownik Guehenen, szwagier zmarłego Marszałka Lannes, mianowany iest adjutantem Cesarza.

Wczoray udał się Cesarz w towarzystwie Króla Westfalskiego do Malmaison. Onegday oglądał ostatni z Królem Saskim ogrod roślinny i muzeum.

Z Włoch ziechało tu więcey ieszcze kardynałow.

Jenerał dywizyi Durosnel mianowany iest rządcą paziow Cesarskich. Pod Esslingen dostał się był, iak wiadomo, w niewolą Austryacką.

Mowią, iż Cesarz postanowił kommissyą z 3 światłych duchownych, to iest biskupa Nantskiego, Duvoisin, Biskupa Metz, Jauffret, Emmery, którzy maią zastanowiać się nad ważnemi przedmiotami.

Papież znayduie się ciągle w Sawonie, gdzie publicznie odbywa służbę Bożą. X. Fontana, przełożony iednego zakonu w Rzymie, poiechał do niego z Paryża.

Potwierdza się, że na przyszłość prezydować będzie w ciele prawodawczem ieden z Wielkich urzędnikow. Przeznaczaią do tego Wiceelektora X.ia Benewentu lub Arcykanclerza państwa.

W nocy na 16 b. m. rozbiło się pod brzegami Kale 5 Angielskich brygow, które wioziły ammunicyą i kilku podróżnych.

Z Amsterdamu d. 25. Listopada.

Minister wewnętrzny zagaiaiąc posiedzenia ciała prawodawczego, wyrzekł, iż Król polega na pomocy członkow zgromadzenia, w celu utwierdzenia coraz bardziey w Hollandyi Monarchicznego, ale razem umiarkowanego i oycowskiego rządu, tudzież pomnożenia szczęśliwości ludu, który chociaż na wszystkie nieszczęścia iest wystawiony, nie utracił iednak męztwa, owszem staie się godnym bydź pod szczęśliwem panowaniem Króla samowładnym i niepodległym ludem.

Ciało prawodawcze obrało prezydentem swoim na teraźnieysze posiedzenia P. van Poll. W niedzielę przyymować Król będzie z zwykłemi uroczystościami na tronie ciało prawodawcze.

Z Madrytu d. 31. Października.

W celu ulepszenia edukacyi maią teraz bydź w wszystkich stołecznych miastach licea postanowione. W każdem liceum znaydować się będzie 60 wolnych mieysc dla dzieci zasłużonych rodzicow. Kapelan nauczać będzie w każdym z tych liceow katechizmu, iaki rząd przepisze. Nauki kończyć się będą z rokiem 18tym wieku.

Z Bajony d. 16. Listopada.

Na przyięcie Cesarza czynią tu przygotowania; straż honorowa iest znowu czynna.

Marszałek Ney, Xżę Elchingen, którego tu w krotce oczekuiemy, obeymie dowodztwo nad 6tym korpusem w Hiszpanii.

Od dnia dzisieyszego aż do 20go Grudnia przeydzie tędy do Hiszpanii 25.000 nowego woyska.

Z Monachium d. 14. Listopada.

Z Insbruka nadeszła tu wiadomość, iż woyska królewskie złączyły się z woyskami Francuzkiemi pod rozkazami Wicekróla Włoskiego d. 12 b. m.

W przyszłym tygodniu uda się tayny stanu i gabinetowy Minister Hrabia Montgelas do Paryża. Lecz czyli tam bawić będzie az do przybycia następcy tronu, iak rozchodzi się pogłoska, poiedzie, iescze niepewna.

Miasta Tyrolskie niewymownie się cieszą z ukończenia rokoszu; gdyż terroryzm chłopow przymuszał ich mieszkańcow do chwytania oręża.

Nayiaśnieyszy Cesarz Napoleon wynagrodził zasługi walecznego Jenerała Wrede majoratem, czyniącym 30,000 fr. rocznego dochodu, a Jenerała Hrabiego Beker 7000 fr. rocznego dochodu.

Wszyscy urzędnicy, którzy przed rokoszem w Tyrolu byli i ztamtąd uciekli, odebrali rozkaz, żeby się niezwłocznie na swoie mieysca udali.

W czasie pobytu Francuzkich, Włoskich i Bawarskich woysk w Tyrolu, wybierą tam 10,000 rekruta dla woyska Bawarskiego. Kray ten, którego ludność do 600.000 dusz wynosi, ma ludzi dorodnych i barczystych; kobiety w niektórych dolinach są pięknego wzrostu i nymiących wdzięków.

Woysko Bawarskie doprowadzone ma teraz bydź do 60,000 ludzi, którego większa część będzie w czasie pokoiu na urlop rozpuszczona.

DODATEK
DO N^ru. 99.
GAZETY KRAKOWSKIEY

W NIEDZIELĘ DNIA 10. GRUDNIA 1809

Z Londynu d. 13. Listopada.
(Przez Francyą.

Z okazyi obchodu 50 letniego panowania Króla naszego postąpili kontradmirałowie Purvis, Domett, Muray, Cochrane i Markham na Wiceadmirałow i ogółem mianowanych iest 5 admirałow, 10 wiceadmirałow, 10 kontraadmirałow, 20 pocztowych kapitanow i 20 komanderow. Daley postąpiło 5 jenerałow poruczników, na jenerałow, 12 jenerałow majorow na jenerałow poruczników, 12 pułkowników na jenerałow majorow, 12 podpułkowników na pułkowników, &c.

Większa liczba pozostałych w Talawera Angielskich officerow wyzdrowiała z ran swoich. Ci którzy w powrocie przeieżdżali przez Walladolidę, bardzo grzecznie byli od Jenerała Kellermana przyymowanemi.

Nie sprawdza się pogłoska, iakoby Margrabia Wellesley udał się z Hiszpanii do Paryża.

Listy z Hiszpanii donoszą, że korpus powstańcow wszedł d. 15 Października do Bilbao.

Z Kadyxu donoszą, że Jenerał Equina, Venegas, Echaviano i Lawy połączyli się z sobą. Pierwszy ma naywyższe dowodztwo.

Na rynku w Birmingham postawiono posąg Nelsona.

Woysko w Portugalii pod Marszałkiem Beresford podaią do 40,000 ludzi.

Xżę Regent Brezylii mianował Lorda Wellington pierwszym członkiem regencyi, naywyższym wodzem Portugalskiey siły zbroyney, i naczelnikiem woyskowego, handlowego i skarbowego wydziału.

W nowym Orleanie wybuchnąć miały zaburzenia.

W czasie obchodu jubileuszu Królewskiego ogłoszono także przebaczenie dla zbiegow lądowych i morskich.

Możemy teraz donieść (wyraża gazeta *Star*) iż ministrowie postanowili opuścić Hiszpanią i Portugalią. Wszystkie doniesienia od naszych officerow i agentow na półwyspie, zapewniaią, że sprawa Hiszpańskich patryotow wcale w złem znayduie się stanie.

Ministrowie nasi postanowili niemniey opuścić wyspę Walcheren. Posłane tam nowe woyska przeznaczone są do zasłonienia wsiądzenia na okręty załogi, zabrania ammunicyi i zburzenia nowych szańcow i tego wszystkiego, coby mogło się przydać nieprzyiacielowi.

Xię Starhemberg, Austryacki poseł, odebrał od swego dworu rozkaz opuszczenia Anglii, na mocy 16go artykułu traktatu pokoiu.

Srodkowa junta Hisszpańska wydała Danii woynę, ponieważ ten dwor nie przyiął iey posła.

Dziś rozchodzi się pogłoska, że Hiszpańskie woysko pod Jenerałem Venegas było attakowane i w zupełny nieład w prowadzone.

Od woyska naszego z Hiszpanii powróciło tu kilku jenerałow, iak n. p. Stuart, Wilson, &c. Przybyło także ztamtąd 50 przewozowych statkow z choremi i ranionemi żołnierzami. Lord Wellington udał się do Sewilli, dla naradzenia się z swem bratem Margrabią Wellesley, który odieżdza do Anglii.

Pisma nasze żalą się na wojenne okręty nasze, iż zabieraią obce okręty, chociażby ieden tylko artykuł nie był w pozwoleniu wyrażony.

Port Gotenburski zostanie od 15 Listopada dla naszych okrętow zamknięty. Przybył tam Jenerał Szwedzki Adlersparre, dla uskutecznienia traktatu pokoiu z Rossyą.

Podług nadeszłych listow z Hiszpanii nie w naylepszym znayduią się tam rzeczy stanie, i junta dużo utraciła na swoim wpływie.

Z Medyolanu d. 14. Listopada.

Dziś o godzinie 2 po południu przybył tu z Villach od woyska Wicekról Jmć Włoski.

Z Burgos d. 6. Listopada.

Korpus Hiszpanow z 30 do 35,000 ludzi złożony, postąpił aż do Salamanki, gdzie ieden tylko batalion znaydował się na załodze od 6go korpusu; lecz zaprzybyciem Jenerała Kellermana z kilku regimentami i z odwodowey dywizyi Jenerała Dessolles, zaczął korpus 6ty znowu zaczepnie działać. Salamanka została bagnetem w ręku odebrana, a rokoszanie zupełnie byli pobitemi.

Z Augszburga d. 19. Listopada.

Wczoray nadeszły pierwszy raz przez Insbruk i Monsehium listy z Rowerudo, Botzen, Brixen, &c. Te zapewniaią, iż komunikacya między Włochami i Niemcami przez Tyrol zupełnie iest otwarta i bezpieczna. Woysko Wicekróla Jmci Włoskiego podaie woysku Bawarskiemu prawą rękę. Chłopi rozeszli się do domow, i gościniec przez góry Brenner iest woyskiem osadzony.

Rozmaite wiadomości.

Gazeta Hamburska wyraża pod artykułem z Warszawy, co następuie:

"Xięstwo Warszawskie, połączone z nową Galicyą, cyrkułem Zamoyskim i zaokrągleniem około Krakowa, mieć teraz będzie przez to 4 miliony mieszkańcow; a co do rozległości kraiu i ludności przenosi w wielkości królestwa Bawarskie, Saskie, Westfalskie i W. Xięstwo Bergskie, ponieważ Bawarya nie liczy, iak 3 miliony 248,009, Wirtemberg 1 milion 181,440, Saxonija około 2 milionow, Westfalia 2 miliony, a Berg 1 milion mieszkańcow. Co zaś do rozległości ziemi wyrownywa to Xięstwo królestwu Pruskiemu."

Na końcu roku 800 udał się Karol Wielki do Rzymu i znaydował się na mszy w uroczystość Bożego narodzenia w kościele S. Piotra. Papież obrał chwilę, kiedy ten Monarcha klęczał, włożył mu Cesarską koronę i ogłosił go Cesarzem. Od tego czasu odnowione zostało zachodnie Cesarstwo Rzymskie, którego nazwisko od 3 wiekow ustało. Wschodni Cesarze, którzy w owym czasie używali wyłącznie tytułu Cesarzow Rzymskich, sprzeciwili się tey nowości, iako mogącey ich praw-

szkodzić; z tem wszystkim sprzeczka z tego powodu pomiędzy obiema państwami zakończyła się traktatami w roku 803 i 812. Państwo Karola Wielkiego, które, co do wielkości wyrownywało dawnemu zachodniemu cesarstwu, zawierało w sobie naypięknieyszą część Europy. Cała Gallia, Niemcy, Hiszpaniia aż do Ebro, Włochy, Panoniia, Dalmacya, Kroacya, &c. należały do tego państwa, ktore rozciągało się w zdłuż od Ebro aż do Elby, a w szerz od Xięstwa Benewentu i Adryatyckiego morza aż do rzeki Eider, która przedziela Niemcy od Danii.

P. Denon, Jeneralny dyrektor muzeum Cesarsko - Francuzkiego, przeiechał na powrot do Francyi przez Stuttgard.

Zdaie się bydź rzeczą pewną, że Arcy Xiżę Karol mieszkać na przyszłość będzie przy swoim stryiu, Xciu Sasko - Cieszyńskim, w mieście Cieszynie. Miał bowiem postanowić przepędzić resztę życia w filozoficzney spokoyności, co także radzą mu dla iego zdrowia lekarze.

Do Redaktora Gazety Krakowskiey.

Gdy widzę coraz nowe przeciwko mnie wychodzące w Gazecie pisma; dla położenia końca niesnaskom, odpowiadam milczeniem na wszelkie zarzuty; maiąc zupełną ufność w bezstronney Publiczności, i tey iey części, którey mam szczęście bliżey bydź znanym, iż ona i krok przezemnie uczyniony i sposob moy myślenia sprawiedliwiey ocenić będzie umiała. W Krakowie d. 10 Grudnia 1809.

Jozef Sołtykowicz.

DONIESIENIA.

Z zlecenia JW. JX. Hrabiego Sierakowskiego, Rektora Szkoły Głowney Krakowskiey, i Rady teyże Szkoły donosi się komu o tem wiedzieć należy, iż kursa publiczne we wszystkich nauk wydziałach, rozpoczną się d. 2 Stycznia roku przyszłego 1810 w salach zwyczaynych, a to podług dogodnego rozkładu godzin dla uczniow chcących razem słuchać kilka kursow.

Michał Szymański, Sekr. Szkoły Głowney.

Niżey wyrażona z Publicznym ogłoszeniem iuż od dwóch lat założoney pensyi w Krakowie wstrzymała się do tąd, dopoki nie udowodni pilney zdatności swoiey. Teraz zaś gdy zyskała liczne dowody ukontentowania szanownych rodzicow u siebie na Edukacyi maiących Elewek, a dokładaiąc usilney pracy odbiera nadto tę słodką nagrodę spiesznie postępuiących w naukach, przeto o utrzymaniu dalszym teyże penssyi uwiadomia dodaiąc: iż dla lepszey wygody to iest stołu, mieszkania, dostatecznego dozoru i wymiaru nauk, nie więcey iak tylko na Dam dwanaście. Godziny nauk są codziennie nayregularniey podzielone; język Francuzki, Niemiecki, sama dale z reguł oraz do tego należącą ortografią, osobliwiey zaś nayusilnieyszego dokłada starania, ażeby Elewy swoie usposobić dokładnie w języku oyczystym, to est: Polskim czytaniu i pisaniu ortograficzny nad to w Religii Moralności, wiadomości historyi kraiowey, tudzież historyi pisma Świętego, powszechney geografii ukrzałceniu ciała, i w wszelkich robotach tey płci właściwych. To wszystko stopniami stosuiąc się do wieku, i pierwiastkowych talentow, naytroskliwiey dawać obowiązuie się. a zatem: ktokolwiek życzyłby sobie oddać Panienki, ufaiąc uczciwemu charakterowi, niżey wyrażoney, może w każdym momencie o rzetelności tego zaręczenia przekonać się dokładnie, examinuiąc nayściśley z tych nauk oddane iey Panienki, gdyż ona nie ma innego celu, iak tylko temi szczególniey; aby staraniem swoim zasłużyła sobie na imie pracowitey, i dobrey Nauczycielki, i aby powierzone iey drogie zakłady, łagodnie i przy wszelkich wygodach czułey troskliwości, i pilnym staraniu, prowadzić tak, aby poźniey na zawsze były szczęśliwe.

Kamińska, na Floryańskiey ulicy pod Nrem 531.

Magistrat Miasta Stołecznego Krakowa pod protekcyą Nay. Napoleona Wielkiego, Cesarza Francuzow, Króla Włoskiego, Protektora Ligi Reńskiey i t. d. podaie do wiadomości, iż kamienica pod Nrm 397 i 398 na żydowskiey ulicy stoiąca po niegdyś Antonim Kozmińskim

sądownie za zł. ryń; 2500 oszacowana przez licytacyą publiczną na dniu 14 Grudnia r. b. o godzinie 3 po południu tu w Sądzie pod następuiącemi warunkami sprzedaną będzie.

1) Każdy życzący sobie kupna ma 10tą część ceny szacunkowey przed zaczęciem licytacyi za zakład złożyc.

2) Przyszły zaś zakupiciel ma w przeciągu dni 14 po ukończoney licytacyi połowę summy resztuiącey z licytacyi wypadłey do depozytu sądowego złożyć, lub się deklaracyą od wieloletnich sukcessorow, iż mu teyże połowy aż do skończoney pertraktacyi i nastąpic maiącego podziału czekać chcą, okazać.

3) Drugą zaś połowę resztuiącey summy z licytacyi wypadłey na sukcessorow małoletnich Kazmińskich przypadaiącą ma zabespieczyć na kamieniey teyże podług płacenia prowizyi po 5 od 100 aż do wieloletności onych dostąpioney. Gdyby zaś 2 i 3 kondycyi zadosyć nie uczynił, tedy nowa licytacya na koszt i szkodę iego rozpisanaby była.

Wierzyciele zaś zapisowi napominaią się, aby nieoczekuiąc osobnych przywołań, pretensye swoie do protokołu licytacyi podali, inaczey przy podziale summy z licytacyi wypadłey żaden na nich wzgląd miany nie będzie.

Bochanowski.
Łodziński.
Kawski.

Z Rady Magistratu Stołecznego Miasta Krakowa d. 27 Paździer. 1809.
Plinta.

Opisanie: Jozefa z woyska Polskiego, który miał przy sobie abszyd z podpisem JW. Jenerała Fiszera, a przyiąwszy służbę na d. 20 t. m. u W. Stanisława Strzyżowskiego, possessora klucza Marcinowskiego o godzinie 3ciey po północy uciekł, zabrawszy z sobą zegarek kieszonkowy złoty repetier, fabryki Bregiechte z łańcuszkiem złotym u tego pieczontka złota nierznięta. Obrączka brylantowa o 5 kamieniach, cyferblat stłuczony, wartość tego naymniey 200 dukatow, faykę z morskiey piiany zapaloną z cybuchem okrągłym, leybik biały pikowy. Właściciela Wgo Kapitana Cupowskiego, pułku 6go piechoty tu mieszkaiącego. Płaszcz nowy, sukna dobrego makowego, kitayem podszyty, pod kołnierzem zielona taliomka do wieszania płaszcza przyszyta i innych rzeczy, które w tak nagłym czasie postrzeżone bydź nie mogą. Jest on wzrostu niskiego, twarzy pociągławey, nosa płaskiego, wargi dużych, oczow siwych na iednę nogę zdaie się, że uchromie mowi mazurowato, trochę przysadza w mowieniu, był w surducie granatowym z guzikami białemi, kamizelce zielony kitaykowey chustkę na szyi w kratkę iedwabną lub białą, raytuzy płocienne białe długie na boty spuszczone, kapelusz okrągły ceratą zieloną pokryty, do tego iak się okazuie zabrał z sobą surdut koloru piaskowego nieco przetarty, guziki metalowe żołte płotnem podszyty, w tym list był. Adres tego do W. Sierawskiego w Krakowie pod Nrem 209 mieszkaiącego. O schwytanie tego Jozefa abszytowanego i zatrzymanie uprasza się, zaco nagroda przyzwoita deklaruie się. Dan w Marcinowicach d. 24 9bris 1809.

b

Gdy urząd Administracyi powiatu Krakowskiego, dla zaopatrzenia magazynow w trzech miesięczny zapas, potrzebnie wodki garcy 33,047, mięsa zaś 5,288 centnarow, widzi się bydź przymuszony, takowe przedmioty, za gotowe pieniądze zakontraktować, z powodu niedostatku gorzelni w tym powiecie, i szczupłey liczby bydła, tak potrzebnego dla utrzymania rolnictwa; niniejszym wzywa więc wszystkich i każdego z osobna maiącego chęć do zawarcia kontraktu, na dostawienie części, lub całey ilości, tych dwoch artykułow, aby się rzeczył zaopatrzyć w wadium w gotowiznie 2000 ryń. i stawił się tu w urzędzie Administracyi w dniu 12 Grudnia r. b. o godzinie 9ey z rana, gdzie mu warunki licytacyi przeczytane zostaną. Z Urzędu Administracyi Powiatu Krakowskiego d. 31 Listopada 1809.

Stanisław Wodzicki, Wiceprezes.
Jozef Wodzicki, Radzca.
Felix Grodzicki Sekretarz jeneralny.